

POSTANOWIENIE

26 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Adam Doliwa

na posiedzeniu niejawnym 26 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.
przeciwko B. spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 31 maja 2022 r., I AGa 267/21,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od B. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. na rzecz S. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Strona pozwana [...] B. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W., w sprawie z powództwa S. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż. o zapłatę, wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31 maja 2022 roku.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na kumulatywne wystąpienie przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 3 i 4 k.p.c. Skarżąca wskazała na nieważność postępowania z uwagi na rozpoznanie sprawy przez sąd drugiej instancji w składzie jednoosobowym. Skarżąca podniosła oczywistą zasadność skargi z uwagi na niezastosowanie art. 66¹ § 4 k.c. i zastosowanie art. 66¹ § 1 i 2 k.c. do oferty wysłanej pocztą elektroniczną, jak również naruszenie art. 484 § 1 k.c. przez uwzględnienie żądania zasądzenia kary umownej za niewykonanie umowy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa i prawidłowej wykładni, jak również w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Natomiast nie jest to ogólnodostępny środek zaskarżenia orzeczeń, który umożliwia rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu uregulowana w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony tylko do zbadania przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. Zatem nie służy merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie wystąpienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący

ma obowiązek wskazać i uzasadnić określoną przesłankę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W ten sposób ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna jako nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie tych przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione wyłącznie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne a skarga kasacyjna nie będzie instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. W związku z tym, nie w każdej sprawie skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest zaś rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wyżej przepisie, a jego uzasadnienie zawierać szczegółowe i wyczerpujące argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Skarga kasacyjna może zostać uznana za oczywiście uzasadnioną tylko w sytuacji, gdy trafność jej zarzutów jest dostrzegalna od razu, na pierwszy rzut oka, bez przeprowadzania wnikliwej jurydycznej ich analizy. Chodzi o szczególne, kwalifikowane wypadki naruszenia prawa przez sąd drugiej instancji, dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika, a więc chodzi o sytuacje, kiedy wyrok może być uznany za bezprawny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2003 r., V CZ 197/02, OSNC 2004, Nr 3, poz. 49).

Skarżąca nie wykazała skutecznie oczywistej zasadności skargi ze względu na podniesione zarzuty. Skarżąca kwestionuje fakt zawarcia spornej umowy i jej charakter, jak również uwzględnienie żądania zasądzenia kary umownej za niewykonanie umowy. Powyższe twierdzenia należy uznać za niedopuszczalne, gdyż fakty ustalone przez sąd drugiej instancji w wyniku swobodnej oceny prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego nie mogą być podważane

w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.) i stanowią wiążącą Sąd Najwyższy podstawę faktyczną rozważań prawnych (art. 398¹³ § 2 k.p.c.).

Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że do zawarcia umowy doszło po negocjacjach stron zaś sporna umowa była umową sprzedaży, a nie kontraktacji. Z analizy treści złożonych przez strony oświadczeń woli wynikało, że brak było *essentialia negotii* umowy kontraktacji. Głównym celem powódki było tylko otrzymanie od pozwanej produktu rolnego w ilości, w terminie i o parametrach jakości określonych zgodnym zamiarem stron. Z uwagi na zachowanie pozwanej, świadczące o uchylanie się od obowiązku spełnienia świadczenia, powódka miała prawo podjąć racjonalną decyzję o zakupie zastępczym, aby wypełnić wcześniej podjęte zobowiązania wobec zagranicznych kontrahentów. Zawarcie umowy między stronami stanowiło podstawę do wykonania zastępczego. Sąd Apelacyjny uznał, że uprawnienie do wykonania zastępczego nie pozbawia wierzyciela roszczeń odszkodowawczych, jak również domagania się zapłaty kary umownej. W związku z tym, powódka była uprawniona także do żądania kary umownej z tytułu niewykonania umowy przez pozwanego.

W świetle powyższego należało stwierdzić, że przedstawione w skardze kasacyjnej argumenty stanowią jedynie polemikę z przeprowadzoną przez Sąd drugiej instancji oceną okoliczności faktycznych. Zawarte w uzasadnieniu przyczyny kasacyjne nie przekonują, że Sąd Apelacyjny naruszył przepisy prawa w sposób uzasadniający konieczność uchylecia zaskarżonego orzeczenia. Skarżąca nie wyjaśniła, jakie przepisy zostały naruszone w stopniu kwalifikowanym, przemawiającym za oczywistą zasadnością skargi. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ogranicza się do skróconego omówienia stanu faktycznego sprawy i podstaw kasacyjnych, co wyklucza możliwość uznania oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Skarżąca nie przedstawiła wywodu prawnego, w tym argumentacji jurydycznej, wyjaśniającej, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym brak było podstaw do uznania, że w sprawie została spełniona przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Odnosząc się do kwestii nieważności postępowania, ze względu na naruszenie zasady kolegialności składu sądu drugiej instancji należy odwołać się do uchwały Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2023 r., III PZP 6/22, której nadano moc zasady prawnej. W powołanej uchwale Sąd Najwyższy stwierdził, że rozpoznanie sprawy cywilnej przez sąd drugiej instancji w składzie jednego sędziego ukształtowanym na podstawie art. 15zzs1 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczegółowych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.) ogranicza prawo do sprawiedliwego rozpatrzenia sprawy (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP). Uchwale nadano moc wiążącą od dnia jej wydania, co oznacza, że nie wpływa ona na ocenę orzeczeń wydanych przed jej uchwaleniem. W niniejszej sprawie uchwała ta nie może odnieść zamierzonego skutku, gdyż zaskarżony wyrok został wydany 31 maja 2022 r., a więc przed dniem wydania powołanej uchwały.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy uznał, że nie ma innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

Z tych względów, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ał]

